

Nr 21
(303)
31.V
1930
Rok VII.

WIA TOWID

Gdy kasztany
kwitną

WYDARZENIA

Hołd zastudze. Uroczystości jubileuszowe związane z 50-leciem pracy naukowej prof. dr. Tadeusza Zielińskiego prof. filologii klasycznej uniwersytetu warszawskiego zamieniły się w wielką manifestację nie tylko polskiego ale i zagranicznego świata naukowego, ku czci Jubilata, jednego z najlepszych znawców świata antycznego. M. i. prof. Zieliński otrzymał doktoraty honorowe Uniwersytetu Jagiellońskiego, warszawskiego, wileńskiego i poznańskiego. Na fotografii uroczystości jubileuszowe na Uniwersytecie warszawskim. Widoczni m. in.: prof. dr. Tadeusz Zieliński (x), rektor Uniw. warsz. dr. T. Brzeski (1), dziekan wydziału humanistycznego Uniw. warsz. prof. dr. T. Kotarbiński (2) i prorektor prof. dr. Gustaw Przychocki (3).

Ag. Fot. „Światowida” zdj. na pl. kraj. „Alfa”.

Serdecznie witamy. W objeździe po Polsce przybyła do Krakowa wycieczka oficerów fińskich.

Na lewo:

Dostojny gość w szkole. W uroczystości poświęcenia Szkoły Powszechnej Nr. 36 w Warszawie wziął udział J. E. Nuncjusz Apost. ks. arcyb. F. Marmaggi (x).

Ag. Fot. „Światowida” zdj. na pl. kraj. „Alfa”.

Mile odwiedziny. W Polsce przebywa obecnie delegacja Rady Miejskiej m. Paryża. Na zdjęciu uroczyste powitanie delegacji na Ratuszu Krakowskim. Siedzą markiz Fortuné d'Andigné (1), Nikolas Bourgois (2), Augustin Beand (3) i Emile L. Henry (4).

Ag. Fot. „Światowida” zdj. na pl. kraj. „Alfa”.

Serdecznie witamy. W objeździe po Polsce przybyła do Krakowa wycieczka oficerów fińskich.

Na lewo:

Dostojny gość w szkole. W uroczystości poświęcenia Szkoły Powszechnej Nr. 36 w Warszawie wziął udział J. E. Nuncjusz Apost. ks. arcyb. F. Marmaggi (x).

Ag. Fot. „Światowida” zdj. na pl. kraj. „Alfa”.

Żydzi przeciw Anglii. Wstrzymanie przez An ustępstwem na rzecz Arabów spowodowało wiel rzy w zarządzeniu tem widzą cios wymierzony w Palestynie. Na fotografii żydowski wiec prote

KRAJOWE

Nowy ambasador Stanów Zjednoczonych w Polsce. Dnia 24 b. m. ambasador Stanów Zjednoczonych p. Willys wręczył swe listy uwierzytelniające p. Prezydentowi Rzpltej na Zamku warszawskim. Na zdjęciu widoczni: P. Prezydent Rzpltej (x), ambasador J. Willys (1), min. sprawiedliwości Car (2), min. rob. publ. Matakiewicz (3), wicemin. spraw. sagr. Wysocki (4), min. Kwiatkowski (5), attache wojsk. przy ambasadzie St. Zjednoczonych mjr. Yeager (6), radca Michał Mościcki (7), płk. Wieniawa-Długoszewski (8), szef. prot. dypl. M. S. Z. hr. Romer (9), szef kanc. cyw. Prezyd. Rzpltej dr. Lisiewicz (10), zast. szefa prot. dypl. hr. Przeździecki (11).

Ag. Fot. „Światowida” zdj. na pl. kraj. „Alfa”.

Na nowe stanowisko. Poseł na Sejm inż. Henryk Mianowski obejmie niebawem stanowisko dyrektora Izby Handlowej i Przem. w Krakowie.

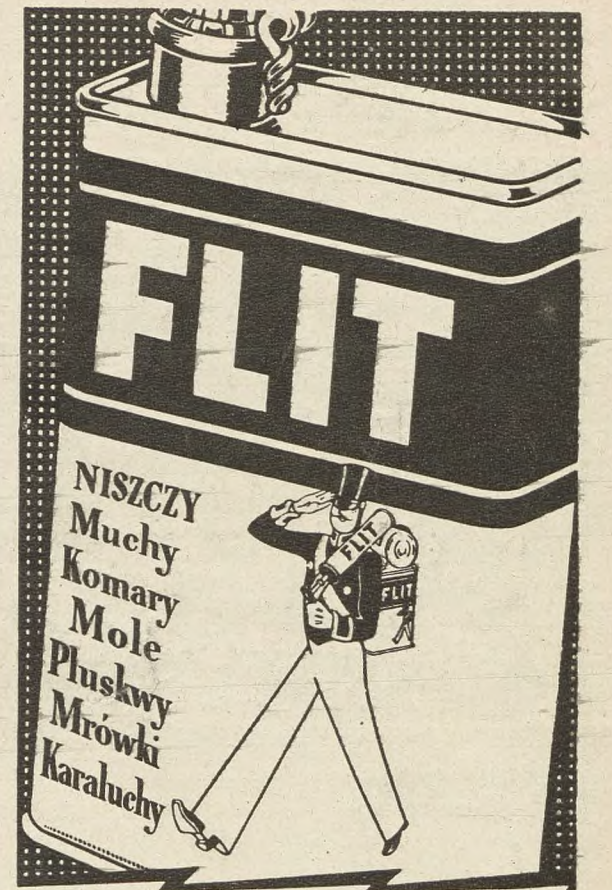
Na prawo:

Wieści z Wielkopolski. — Tow. katolicko-robotnicze w Śnieżkach pow. Środa obchodziło 5-letni jubileusz swego istnienia. Na zdjęciu protektor Towarzystwa p. Władysław Popliński (x) i Prezes Towarzystwa p. Połomski (xx).

Ag. Fot. „Światowida” zdj. na pl. kraj. „Alfa”.

Przedhistoryczny potwór. Wydobyty z szybu wosku ziemnego w Staruni koło Stanisławowa nosorożec z przed trzechset tysięcy lat został już odpowiednio spreparowany przez p. Fr. Kalkusa ze Lwowa, i ustawiony w zbiorach Akademii Umiejętności. Kraków zyskał w ten sposób osobliwość jedyną w swoim rodzaju, gdyż podobnego i tak zachowanego okazu nosorożca nie posiada żadne zagraniczne muzeum. Na fotografii profesor dr. Jan Stach dyr. Muzeum fizjograficznego Akademii Umiejętności (x) i p. Kalkus (xx).

Flit niszczy wszelkie owady szybko. Żądajcie żółtej blaszanki z czarną opaską, wystrzegając się naśladowictw.

JUBILEUSZ TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ SZTUK PIĘKNYCH W KRAKOWIE

Obecna siedziba Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie na pl. Szczepańskim przy plantach.

Nowy dyrektor Towarzystwa, literat i krytyk artystyczny Artur Schroeder.

W owalu: Założyciel Towarzystwa, szefsztabu gen. Różyckiego w Powstaniu Listopadowym Mikołaj Walerę Wielogłowski.

Powstało ono w roku 1854. Początek Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie zawdzięcza Kraków i Polska Waleremu Wielogłowskiemu, który przybywszy tu z emigracji przywiózł ze sobą wielki zapal do czynu, otworzył księgarnię, założył dziennik, pracował nad oświatą ludu i t. d. Wielogłowski zrozumiał, że Kraków ze swymi tradycjami, pamiątkami i zabytkami sztuki jest jedynym w Polsce środowiskiem do rozniesienia życia artystycznego. Znając stosunki zagraniczne zjednoczył grono obywateli i obmyślił organizację „Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych” na wzór towarzystw zagranicznych o charakterze tow. akcyjnego. Za przykładem Krakowa poszła później Warszawa, Poznań, Wilno i Lwów, który z krakowskim towarzystwem przez pewien czas był w łączności. Pierwotnie urzędowało T. P. S. P. tylko czasowe wystawy w lokalu wypożyczonym, w kilku pokojach w pałacu Larischa przy ul. Brackiej w Krakowie. Większość obrazów była dziełem artystów obcych, kilkadziesiąt płócien tylko było polskich, mieszczących się w t. zw. „salonie gościnnym”. Celem Towarzystwa było z jednej strony popieranie moralne i materialne artystów, z drugiej działalność narodowa. Prócz wystaw Towarzystwo zakupowało obrazy od malarzy polskich i rozlosowywało je między członków Towarzystwa, którym prócz tego dawano co roku reprodukcje dzieł artystycznych jako premje. Pierwszą premją była litograficzna odbitka „Obrony Częstochowy” Suchodolskiego.

Instytucja o słabych nadzwyczaj początkach stanęła moralnie odrazu na silnych nogach, gdyż przybrała rozmiary sprawy krajowej, obywatelskiej. Towarzystwo stało się jednym z poważnych czynników świetnego rozwoju sztuki polskiej w drugiej połowie XIX. wieku. Przez sale Towarzystwa w ciągu jego 75-letniej działalności przewinęli się koryfeusze malarstwa i rzeźby polskiej od Jana Matejki, Grottgera i Juliusza Kossaka począwszy. W roku 1869 liczba i rodzaj dzieł sztuki nadsyłanych przez malarzy polskich była tak znaczna, że już prac obcych artystów nie potrzebowano. W r. 1870 przeniesiona została wystawa do pałacu Biskupiego przy ul. Franciszkańskiej, który Towarzystwo (i. piętro) własnym kosztem odnowiło. Dalszą ważną datą w rozwoju Towarzystwa był rok 1879, kiedy w odnowionych z inicjatywy prezydenta miasta dra Dietla w Sukiennicach uzyskało Towarzystwo na I. piętrze od ulicy św. Jana wspaniały lokal wystawowy, pierwszy z oświetleniem górnym. Do Sukiennic wprowadziło się Towarzystwo za prezydentury Zybkiewiczza. Marzeniem zarządu Towarzystwa jednak było uzyskanie własnego gmachu. Głównie dzięki pożyczce zawsze ofiarnej Miejskiej

Fragment vestibulu w gmachu Towarzystwa, z widokiem na świetlicę (na wprost)

Na lewo: Obecny Prezes Towarzystwa prof. Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie Władysław Jaroński.

Kasy Oszczędności w Krakowie, subwencji sejmowej, uzyskaniu od gminy miasta miejsca pod gmach na pl. Szczepańskim i przelaniu do funduszu budowy kapitałów żelaznych, uzyskało Towarzystwo własny, bardzo piękny budynek, w którym do dziś dnia pracuje. Obecna dyrekcja dąży do tego, by już w bieżącym roku mógł być położony kamień węgielny pod rozszerzenie budynku, obecny bowiem jest już za szczupły. Plany sporządzone przez rektora Szyszkę-Bohusza są już gotowe.

Tej nowej dyrekcji z prof. Jarońskim i p. Schroederem na czele Towarzystwo, a z nim cała wogóle kultura Krakowa zawdzięcza bardzo wiele. Objąwszy zarząd w chwili, kiedy Towarzystwo znajdowało się w stanie upadku, ci nowi ludzie ze znajomością rzeczy, energią i pomysłowością zabrali się, poparli przez cały kulturalny ogół, do pracy, która już dzisiaj wykazać się może chlubnymi wynikami. W czasie, gdy Kraków walczy ustawicznie z nieprzyjawnymi okolicznościami i czynnikami, w gmachu przy pl. Szczepańskim powstała na nowo siedziba prawdziwej sztuki, która nie schodząc z obowiązujących ją wyżyn umie równocześnie pozyskać dla siebie szerokie koła społeczeństwa, tak miejscowego, jak i poza Krakowem mieszkającego. W bilansie kulturalnym Krakowa, który przecież stanowi ogromną część ogólnego bilansu kultury całej Polski, Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie, jest jedną z najczynniejszych pozycji. Obecnie swój jubileusz obchodzić więc może z radością, w świadomości, że 75 lat istnienia nie rzuciło go na pastwę marazmu starczego, lecz przeciwnie siłą chlubnych tradycji wlewa w nie w zmienionych warunkach nowe życie.

Redakcja „Światowida” przyłącza się serdecznie do życzeń jubileuszowych, jakie niewątpliwie pod adresem dzisiejszego Zarządu z całej Polski nadpłyną. (Eksa)

ZEGAREK NA CAŁE ŻYCIE

DZIECKO
PROMIENIEJE ZDROWIEM
I ZADOWOLENIEM.
TO STWARZA

PUDER Hofer'a

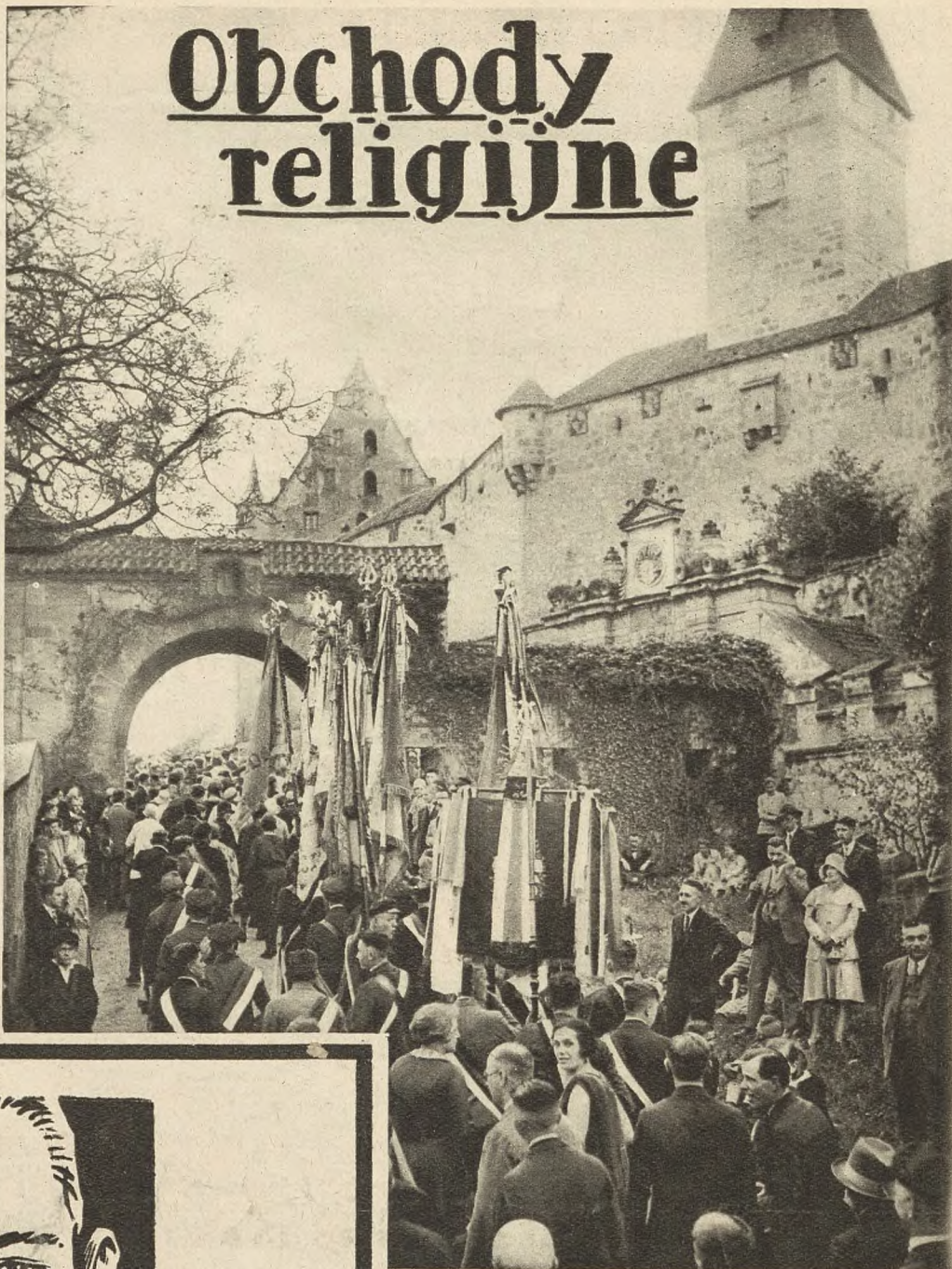
CHŁODZĄC I GOJĄC, - JEST
PRAWDZIWYM DOBRODZIEJ-
STWEM DLA DELIKATNEGO
NASKÓRKA TWEGO ULUBIENCA
CENA ZŁ. 1-

Uroczystości ku czci Dziewicy Orleańskiej. I tego roku obchody ku czci największej bohaterki narodu i kościoła francuskiego Joanny d'Arc, przybrały we Francji bardzo uroczysty charakter. W mieście Compiègne, w sławnym pamiętnym epizodem w epopeji Dziewicy Orleańskiej, odbył się wielki pochód historyczny, w którym postać Joanny odtwarzała wybitna artystka Nelly Wilhelem. Agence Trampus, Paris.

Obchody religijne

400-lecie wyznania augsburskiego. Głównego ogólnego jubileuszu reformacji Niemcy nie obchodzą uroczystości, bo przypadł on na czas wojny (w r. 1517 Luther ogłosił swoje pamiętne „tezy“). Obecnie w starym, warownym mieście Coburg święcono pamiątkę ustanowienia przed 400 laty wyznania augsburskiego, jako głównego odłamu protestantyzmu. Z tej okazji w szeregu scen odtworzono główne wydarzenia z tej epoki. The N. Y. Times

DLA WSZYSTKICH

RADIODONT

RADIODONT

NOWA PASTA DO ZĘBÓW

RADIODONT

Pamięci wielkiego dobroczyńcy ludzkości. Znaną jest dobroczynna działalność OO. Salezjanów, uprawiana przez nich po całym świecie m. i. także i w Polsce, gdzie pozostają pod patronatem prymasa ks. kard. Hłonda. W tych dniach z okazji pięćdziesięciolecia zakonu poświęcono w kościele Salezjanów w Rzymie piękny pomnik ku czci założyciela Kongregacji, św. Bosco. Trampus, Paris

SURMY BOJOWE I RÓŻDŻKI OLIWNE

Mussolini przejeżdża we Florencji przed słynną katedrą na czele wojska, witany entuzjastycznie przez rzeszę ludności.

Wide World Photos — Paris.

P. Andrzej Tardieu, premier francuski, który w Lyonie wygłosił niedawno wielką mowę pacyfistyczną.

Ag. Trampus.

OD chwili zakończenia wojny i zawarcia traktatów pokojowych świat cały przenika pragnienie pokoju, któryby pozwolił ludzkości zagoić rany, zadane jej podczas niezapomnianej zawieruchy wojennej. Temu celowi pacyfikacji świata służy Liga Narodów w Genewie, służą liczne już międzypaństwowe konferencje pokojowe, wszelkie organizacje pacyfistyczne, zbierające się na kongresy i t. d. Z drugiej strony jednak istnieje ciągle obawa, że mimo tak bolesnych doświadczeń wojennych i mimo traktatów pokojowych ciągle grozi nam to z tej to z owej strony wojna, któraby przy obecnym rozwoju techniki wojennej była niewątpliwie jeszcze stokroć razy straszliwsza od ostatniej.

Oto n. p. z kilkunastu co dopiero ubiegłych dni objawy tych sprzecznych nastrojów.

Więc szef rządu i bożyszcze narodu włoskiego Mussolini na czele 20.000 uzbrojonych żołnierzy odbywa uroczysty wjazd do Florencji i w tym mieście, z którego mianem łączy się wyobrażenie najświetniejszego w dziejach rozwoju sztuki pod patronatem pokoju, wygłasza płomienną mowę, zapowiadającą wbrew wszelkim dążeniom do ograniczenia zbrojeń morskich, rozbudowę floty wojennej, wcale niedwuznacznie zwracając się przeciwko, romańską krew i romańską kulturą spokrewnionej, Francji. A oto niemal równocześnie francuski prezes Rady Ministrów Tardieu na zjeździe uczestników wojny światowej w Lyonie głosi z równie gło-

Przybyła do Paryża pod przewodnictwem 86-letniej p. Lindsay (x) wycieczka matek, poległych na polach Francji żołnierzy amerykańskich.

Atlantic — Berlin.

bokiem przekonaniem hasła pokoju — w Berlinie na konferencji paneuropejskiej przedstawiciele wrogich podczas wojny narodów solidarnie składają wieniec na grobie Stresemanna, jako propagatora pokoju — w Paryżu p. Briand wreszcie ogłasza orędzie w sprawie Paneuropy, wysłane kosztem rządu amerykańskiego matki tych, którzy na polach Francji położyli swe młode życie, na cmentarzyskach wojennych stoją w żałobie z postanowieniem niedopuszczenia w przyszłości do podobnej katastrofy...

Który z tych dwóch kierunków ostatecznie zwycięży?

Amatorzy!
dlaczego

Cellofix-samotonujący

Sidi-chlorobromowy

(kolor niebieskawo czarny)

Labo-chlorobromowy

(kolor czarno brązowy)

Bo nic ponad to!

CO TO JEST „TOGAL“?

Tabletki „Togal“ są skutecznym środkiem przeciwko:

**reumatyzmowi, podagrze, grypie,
bólom nerwowym i bólom głowy,
migrenie i przeziębieniom.**

276

Nie wyrządzajcie sobie szkody, używając innych mało wartościowych środków. — Według rejentelnego poświadczenia przeszło 6000 lekarzy wyraziło swoje uznanie dla skuteczności działania „Togalu“. Nabyć można we wszystkich aptekach. — Nr. registr. 1364. — Cena zł. 2.

Przedstawiciele paneuropejskiej konferencji w Berlinie u grobu dra Stresemanna.

Atlantic — Berlin.

KAMERA OSOBLIWOŚCI

Białe zęby

tylko przez stałe używanie
pasty do zębów

Chlorodont

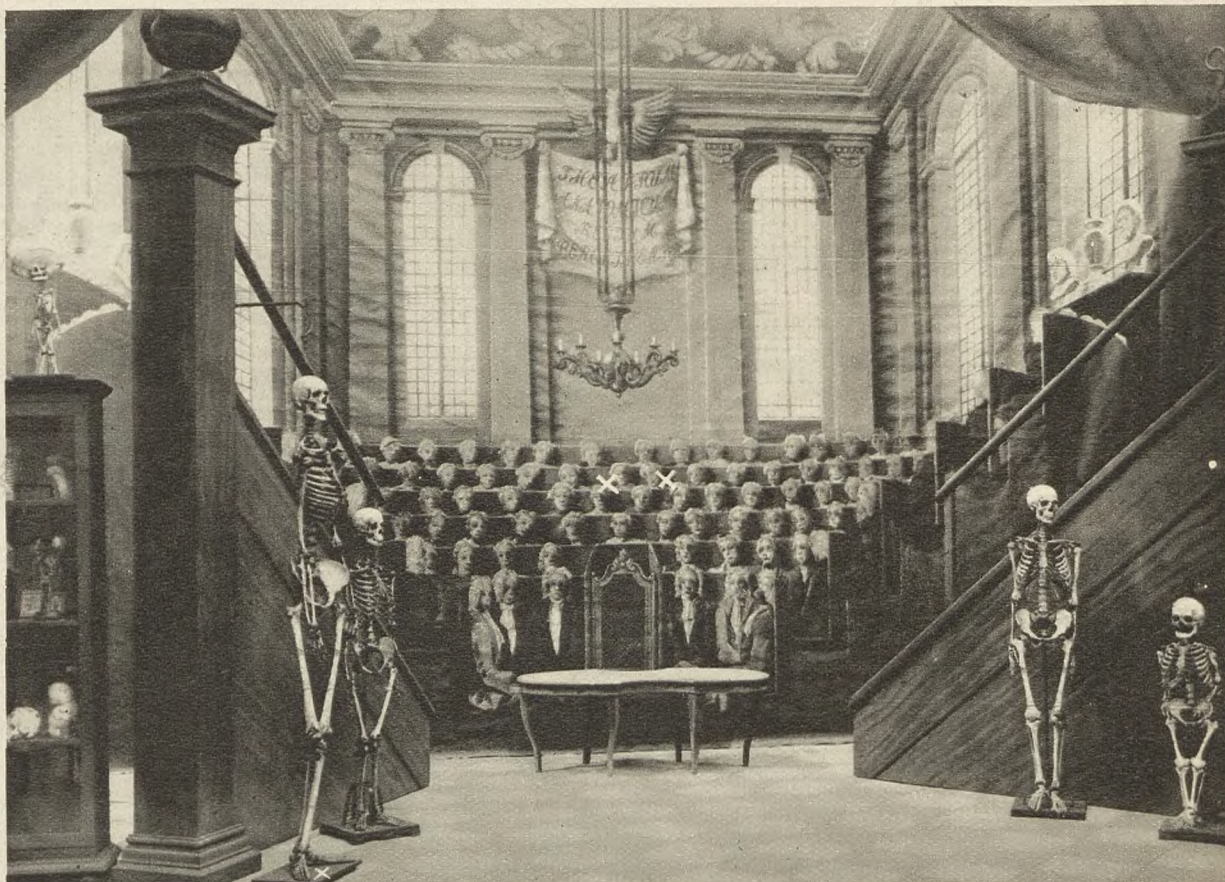
Wypchany człowiek. Zmarły w 1832 r. Anglik Jeremy Bentham zapisał uniwersytetowi londyńskiemu cały swój majątek pod warunkiem, że będzie mógł brać udział i po śmierci w posiedzeniach Kollegium profesorskiego, siedząc wypchany na fotelu. Życzeniu temu uczyniono zadość, no i odtąd Mister Bentham prezyduje, już prawie od stu lat, na posiedzeniach profesorskich.

The New York Times-Berlin.

Obok:

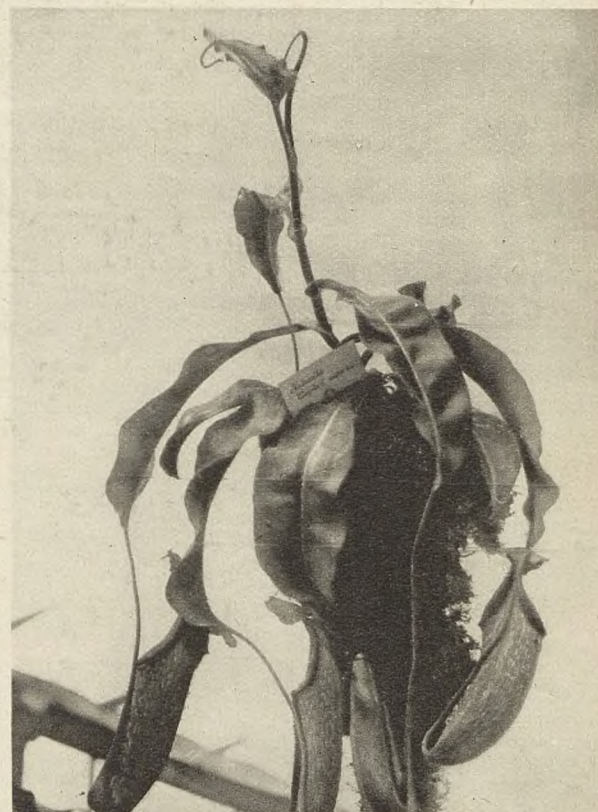
Olbrzym i karzełek. Najwyższym na świecie człowiekiem jest zdaje się niejaki Albert, Holender (2 m. 69 cm. wys.) wspólnie ze szwagrem swoim karzełkiem (95 cm. wys.) otworzył on sklep z cygarami w Amsterdamie.

Atlantic-Berlin.

Gabinet anatomiczny. W stolicy Niemiec otwarto obecnie wystawę „Starego Berlina”. Na zdjęciu gabinet anatomiczny Fryderyka Wilhelma I. Widzimy w nim szkielety ludzkie m. in. szkielet wielko-luda (x) z gwardji Fryderyka II. figury woskowe (xx), preparaty anatomiczne itd.

The New York Times.

Mięsożerna roślina. Na wystawie ogrodniczej w Londynie sensację budzi roślina mięsożerna, pochłaniająca owady, które niebacznie dostaną się do jej kielicha.

Sport & Gen. London.

tkaninom:

JEDWABNYM
POKJEDWABNYM
ZE IZTUCYNEM
JEDWABIU !!!

PIEKNO
WIEŻOĆ
BAW
POLSKI
CHRZEST

PRZYWRACA
PO UPRANIU

MERCERISINA
ZADAJCIE WIEDZIE

Jak jedwab delikatne,
Jak żelazo trwałe,
Jedynie tylko „OLLA”
Są tak doskonałe!

Czerwoność skóry

rak i twarzy usuwa niezawodnie śnieżno-biały **krem Leodor**, który nadaje cerze matowy odcień, tak charakterystyczny u pięknych i wytwórnych Pań. Specjalną zaletą tego kremu jest również to, że nadaje się równocześnie jako doskonały podkład pod puder Perfuma **kremu Leodor** przypomina zapach świeżo zerwanego bukietu fiołków, róż, bzu, i konwalji. Ulubione te zapachy są w cudownej harmonii zawarte w **kremie Leodor**.
Do nabycia w perfumeriach i drogeriach.

PUDER DJACHYLOWY
„MOTOR”
PRZECIW ODPARZENIOM

„Mniam,
mniam —
biały
człowiek
ma
dobre
mięso“

Niepokojący komplement. Podany w tytule refren starej pieśni obrzędowej, rozlega się jeszcze ciągle na wyspach Oceanji, gdzie dotąd kwitnie ludożerstwo, pomimo ostrych represji ze strony Europejczyków. — Na zdjęciu wojownik z Nowych Hebrydów.

The New York Times, Berlin.

W owalu:

Król ludożerców. Nazywa się Woo-Doo i na znak swej władzy nosi koronę z piór i naszyjnik ze skóry węzów. Religja nakazuje mu składać bogom ofiarę z „białej kozy bez rogów“, czyli z białych ludzi.

The New York Times, Berlin.

CUKIER

ZA 1 zł

**DAJE CZŁOWIEKOWI
TYLE SIŁY (KALORJI)
ILE**

SŁONINA ZA

2

MASŁO

„

3

MIĘSO

„

4

I CYGANIE CHCĄ BYĆ „NIEPODLEGŁYM NARODEM“

Obozowisko cygańskie.

W ostatnich czasach obiegała prasę wiadomość o odbytym kongresie Cyganów z całego świata w Koszycach, w Czechosłowacji i jego uchwale zabiegania o prawa odrębnego i „niepodległego narodu cygańskiego”. Nie przesądając wyników całej tej ciekawej akcji, należy stwierdzić, że dowodzi ona, jeżeli nie pewnej wspólności narodowej plemion cygańskich, koczujących w Europie, Azji, Afryce, a nawet już i w Ameryce, to przynajmniej pewnej organizacji Cyganów, dążącej do objęcia wszystkich plemion. W każdym razie byłaby to jeszcze tego rodzaju próba, odkąd wiadomo w dziejach o Cyganach. A historia ich jest wielowiekowa.

W Europie pojawili się z początkiem IX w. w cesarstwie bizantyńskim. Przybyli tam z Azji Mniejszej, przynosząc sobie stamtąd nazwę Cyganów od greckiej nazwy sekty, tamże żyjącej, *Atsinkanos* albo *Atbinganos*. Pod tą nazwą, w różnych językach mniej lub więcej zamienioną, odpowiadającą naszej: „Cyganie”, spotykamy te plemiona o śniadej cerze, urodzie, o bujnym temperamencie w całej Europie już od XV w., nadto w Turcji azjatyckiej i Persji oraz w północnej Afryce. Do Ameryki zawitali stosunkowo niedawno z falami emigracji.

Naukuzalicza Cyganów do grupy indoeuropejskiej narodów, wykazując pokrewieństwo ich języka z narzeczami nowo-indyjskimi. Niegdyś tam w Indiach Wsch. mieli swą ojczyznę, należeli do najniższej kasty *Sudra* i dlatego, wywędrowawszy, nie wynieśli z sobą ani religii, ani obrzędów, ani języka piśmiennego. Odbiło się to na całym ich życiu, które można określić jednym słowem: *włóczęgi*. Gdziekolwiek bowiem zawędrowali, nie oddali się osiadłemu życiu, chyba wyjątkowo, lecz wiedli żywot koczujący, wędrowny, który wszedł w przysłowie: *żywot cygański*. Żyli i żyją właściwie z pracy cudzej, często z żebrani, nierzadko kradzieży. Do zajęć ich ulubionych należy *handel końmi*, przyczem lubią oszukać czyli *cyganić*. Rzemiosłem trudnią się wyjątkowo n. p. *kowalstwem*, *koslarstwem* i t. p. Jedyłą sztuką, jaką uprawiają, jest *muzyka*. Cyganie węgierscy stworzyli nawet *muzykę narodową*. Głośny był na tem polu cygan-artysta, *Bihary* (1827—1858), a znakomity kompozytor węgierski *Franciszek Liszt* (1811—1886), osnuł na motywach cygańskich arcydzieło: „*Rapsodje węgierskie*”, potem zaś *Strauss* i *Kalman* osnuli operetki: „*Baron Cygański*” i „*Marica*”.

W Polsce słyhać o Cyganach dopiero w XVI w. Podobnie, jak gdzieindziej w Europie, darzono ich zrazu opieką, dopiero, gdy zaczęli się dawać we znaki swoim trybem życia, usiłowano się ich pozbyć, ale nie tępieno ich tak bezwzględnie i okrutnie, jak we Francji lub w Niemczech. Mimo konstytucyj przeciw Cyganom, ostali się w Polsce i na Litwie, a nawet w XVII i XVIII w. próbowano ich ująć w karby organizacji pod zwierzchnictwem własnych „królów”. Wiadomo, że *August II. Sas* nadał taki „urząd królestwa cygańskiego” *Jakóbowi*

Trzcickiemu, a potem *Franciszkowi Bogusławskiemu*, a *Stanisławowi Augustowi Jakóbowi Znamierowskiemu*, szlachcicowi z powiatu lidzkiego, a po nim *Miłośnickiemu*. Również *Radziwiłłowie* mianowali takich królów cygańskich n. p. w Mirze w r. 1778 mieszczanina *Jana Marcinkiewicza*. Mimo tych usiłowań, także nakazu *Komisji Policji* w r. 1791 osiedlenia się po wsiach, pozostali Cyganie przeważnie *włóczęgami* po dziś dzień.

Na tle tego ich swobodnego życia powstało określenie przedstawicieli świata artystycznego, zwłaszcza jego młodego pokolenia, jako „cyganerii”. „Cyganie” tej kategorii, to wesoła beztroska bracia malarska, rzeźbiarska, literacka itp. Uwiecznił ją pod tem mianem francuski romantyk *Murger*, spopularyzowała operowa przeróbka tej opowieści, dokonana przez *Pucciniego*. Mniej trwały, bo mało plastyczny teatralny pomnik naszej rodzimej Cyganerii postawił *A. Nowaczyński* w swej „*Cyganerii warszawskiej*”. Trwalej zapisała się ona sama na gruncie krakowskim w „*Zielonym Baloniku*”.

Dzisiaj żyją Cyganie w Europie, oprócz Polski, także w innych słowiańskich krajach Europy, nadto w Rumunii, na Węgrzech i w Hiszpanji w łącznej ilości $\frac{3}{4}$ miliona głów. Poza Europą koczują w Turcji Azjatyckiej i Persji oraz na wybrzeżu północnej Afryki.

Na lewo:
Wiecznie
w podróży.

Powróżyć panoczku, powróżyć...

Ładne, ale trochę brudne cyganiątka.

NASZA

PRZYSZŁOŚĆ

Na
„Tydzień Dziecka”
26—31 maja b. r.

W słoneczne południe.

Na sporządzaniu świecidełek i zabawek kształci się zmysł estetyczny dzieci.

Poniżej:
Z niego wyrośnie może kiedyś zwycięzca na międzynarodowych wyścigach samochodowych.

W kole:
Największy nasz „skarb narodowy”

Powyżej na prawo:
Z najmielszych zabaw dzieciennych.

W kole:
Ta obręcz dzieciom więcej prawdziwej przyjemności sprawia, niż w późniejszym wieku kapryśne obroty koła fortuny.

Dzieciaki zaskoczone na zabawie na polance.

Pod opieką zakonnic, która sama dla Boga wyrzekła się szczęścia rodzinnego, dobrze jest dziewczętom.

Na lewo:
Jak najwięcej słońca i jak najwięcej świeżych owoców — na tym wyrośnie zdrowe pokolenie.

Na prawo:
Już małym chłopcem będąc, lubi — i słusznie — kąpiele rzeczne i morskie.

Pierwsze „studjum”: nauka pisania, może najtrudniejsza w całym życiu.

W OBLICZU

Poniżej:

Drzewo śmierci. W drugiej połowie XIX. w. wieszano w Konstantynopolu wszystkich przestępców na jednym, specjalnie w tym celu wybranym drzewie. Z biegiem czasu drzewo to uschło i obecnie podparte kamieniem służy, niby groźne memento dla łamiących prawo.

ŚMIERCI I GROZY

Poniżej:

Żywioły szaleją. W Nowym Yorku w porcie wybuchł pożar, który wyrządził ogromne szkody. Na zdjęciu widzimy portową straż pożarną w czasie gigantycznych wysiłków ugaszenia płonących cystern z ropą.

R. Sennecke, Berlin.

W owalu:

Gdy hamulce i nerwy odmawiają posłuszeństwa.

W czasie wyścigów automobilowych w Brookland w Anglii zderzyły się ze sobą w pełnym pędzie dwa wozy, przyczem kilka osób zostało zabitych. Atlantic-Ph. Berlin.

Jak po trzęsieniu ziemi. Tak wygląda miasto Texas w Ameryce po przejściu trąby powietrznej, która zamieniła je w kupę gruzów.

The New York Times, Berlin.

Na lewo:

Tragedja ludzi za kratami. Teraz dopiero nadeszły z Ameryki zdjęcia odnoszące się do pożaru więzienia w Columbus w Stanach Zjednoczonych, w czasie którego 317 więźniów poniosło śmierć w płomieniach. Na fotografii rozpoznawanie trupów.

P & A., Berlin.

SPORT

Tłok na bieżni. W zawodach lekkoatletycznych w Londynie, zorganizowanych przez klub „Genewa“ wzięło udział 1500 zawodników. Na zdjęciu bieg na 100 jardów. Sport & Cen., London.

Chcesz być piękną
używaj tylko
LESCHNITZER'A
KREMU I MYDŁA 260
PRZECIW PIEGOM
W aptekach i drogerjach krem 3'15, mydło 2'30.
Gdzie niema, wprost: Aptekarz Drancz i Ska, Bielsko.

Motor gra, serce drży. Trzeba dużej odwagi i zręczności, aby stojąc utrzymać się na desce przywiązanej do motorówki i z zawrotną szybkością mknąć po wodzie. Ale właśnie dlatego kobiety przepadają za tą emocjonującą jazdą.
The New York Times, Berlin.

Polo. Ta mało u nas popularna gra ma w Ameryce dużo zwolenników. R. Sennecke, Berlin.

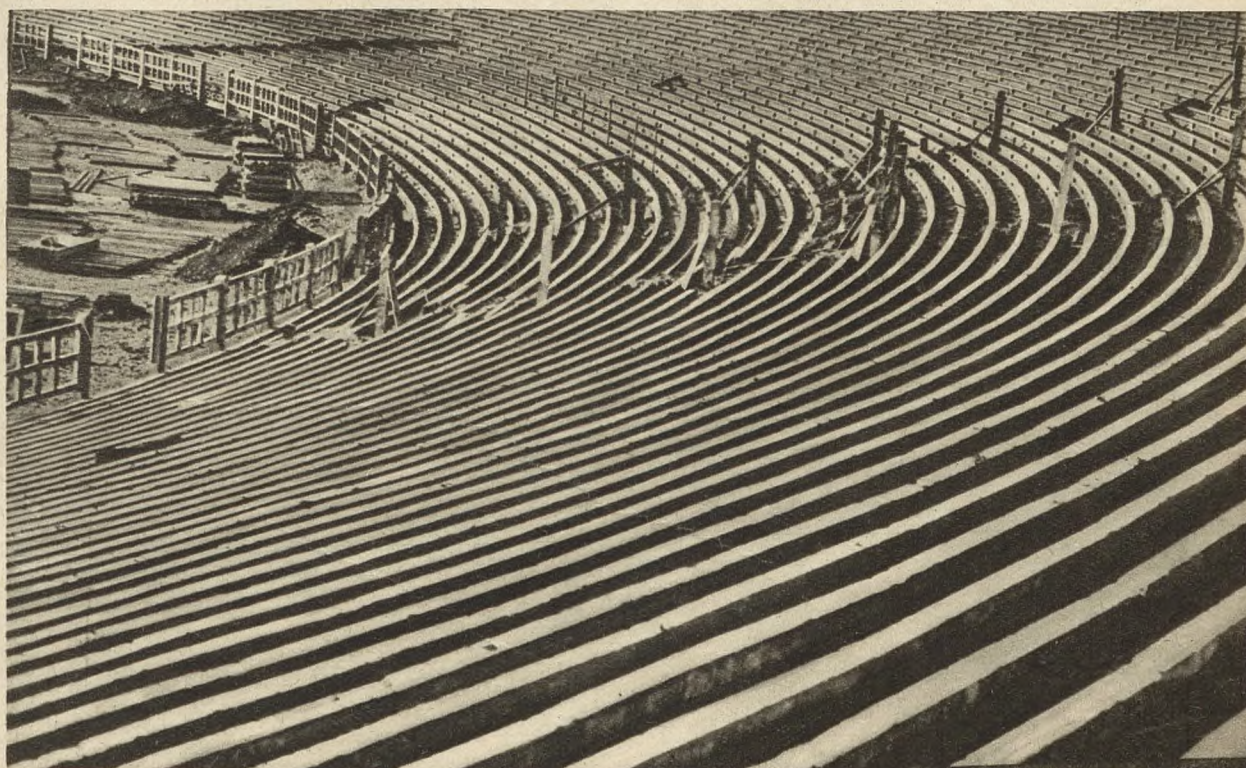

Oryginalny konkurs. W Miami na Florydzie urządzono oryginalne wyścigi pływackie. Oto każdy z zawodników musiał trzymać w ręku otwarty parasol.
Atlantic-Photo, Berlin

Meżczyźni! cierpiący na niemoc płciową, otrzymają za zwrotem kosztów przesyłki w wysokości 1 zł. ewent. znaczkami pocztowymi bezpłatnie moją książkę o mym sensacyjnym wynalazku. „HEUREKA 307“ Adres: ARTUR INDIG Nr. VII. Cluj, Rumunja, ul. Uniwersitate Nr. 1.

PASTA DO ZĘBÓW

DENTOSAN
USUWA NAŁOT TYTUNIOWY
ANIBA
SP. z O.O. WARSZAWA

Nowy stadion sportowy w Brukseli, obliczony na 30.000 widzów.

P. & A. Berlin.

AUTOMOBILIZM I LOTNICTWO

„ŚWIATOWIDA“

KONKURS PIĘKNOŚCI SAMOCHODÓW

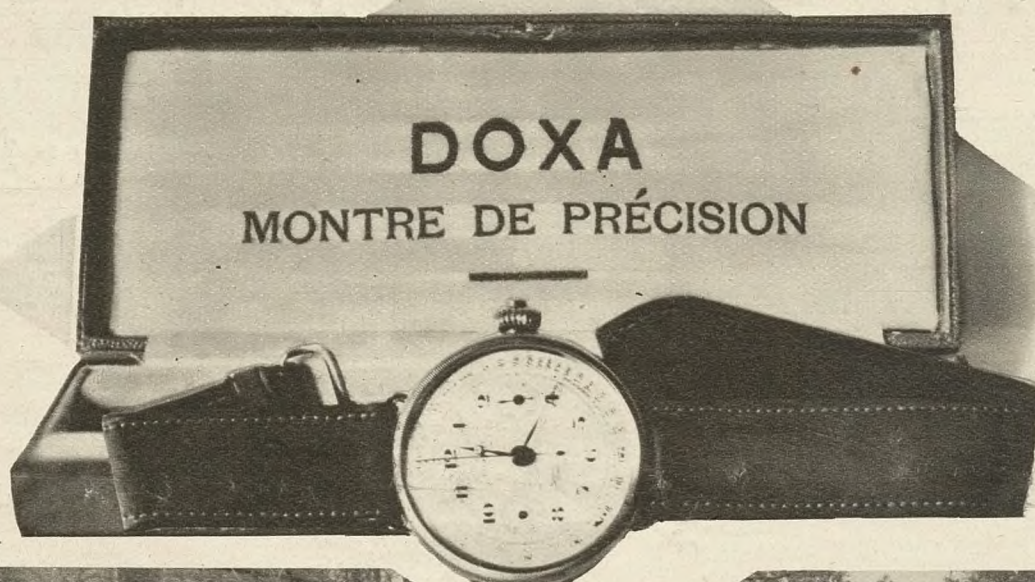
W numerze dzisiejszym podajemy dwie z nadesłanych na konkurs fotografii. Przy tej sposobności przypominamy jeszcze raz warunki konkursu, którego zamknięcie nastąpi 10-go czerwca. Są one następujące:

Należy przesłać do redakcji „Światowida” Kraków, Wielopole 1., fotografię auta z obsadą na tle pięknego krajobrazu, np. na wycieczce i podać markę wozu, imię i nazwisko jego właściciela. Zgłoszone otografje zostaną umieszczone w „Światowidzie” a plebiscyt Czytelników rozstrzygnie, **które z nich jest najpiękniejsze**. Pierwszą nagrodę (złoty zegarek stooper) otrzyma auto, na które padnie największa ilość głosów. Głosowanie odbędzie się zapomocą kuponów, umieszczonych w „Światowidzie”.

Pomiędzy Czytelników biorących udział w konkursie, tj. **tych, którzy kupony uprawniające do głosowania wytną, wypełnią i przesłają do redakcji, zostaną rozlosowane premje pieniężne w wysokości 1000 złotych.**

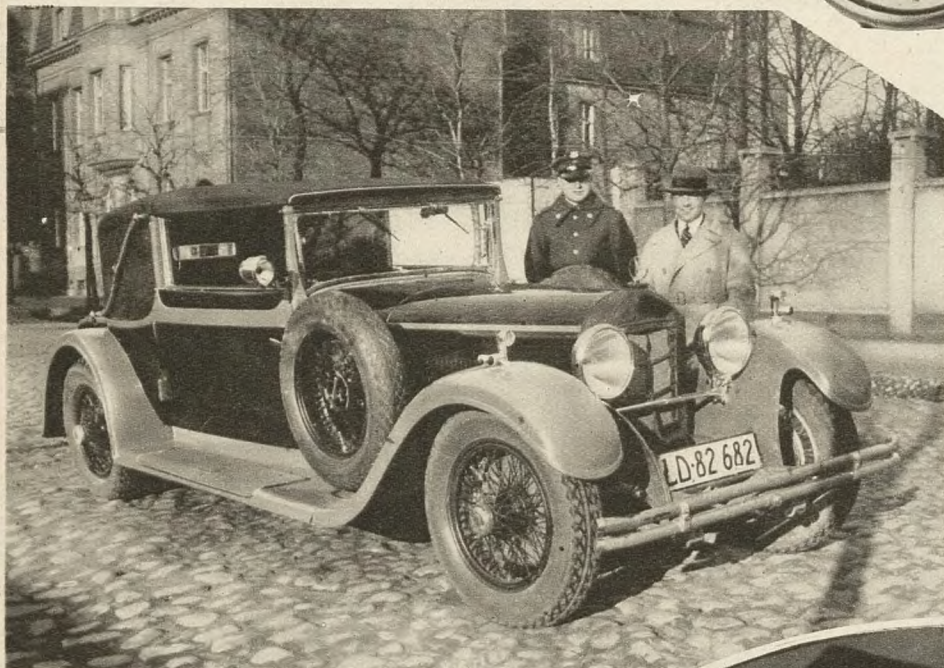
ZGŁOSZONE DO

KONKURSU AUTA

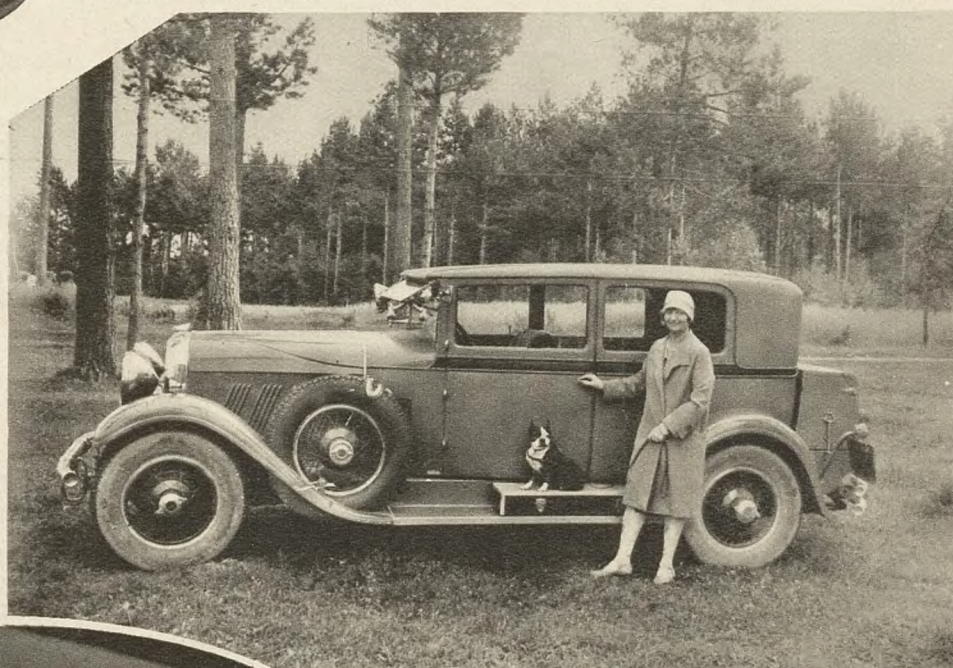

Ten złoty zegarek-stooper otrzyma właściciel auta, na które w konkursie piękności

„Światowida” w głosowaniu padnie największa ilość głosów (1-sza nagroda).

1. Austro - Daimler, własność p. Harry Eiserta w Łodzi.

2. „Auburn” 8-90, własność p. Thais S. Borkowskiej w Lublinie.

W owalu:

Odlot do Berna Morawskiego. W związku z odbywającym się meetingiem lotniczym w Bernie Morawskim, wyleciała z lotniska krakowska polska ekipa lotnicza do Czecho-

słowacji. Wzięli w niej udział m. in.: as lotnictwa polskiego kpt. Orliński i prezes aeroklubu akademickiego w Krakowie p. dr. Piotrowski. Na zdjęciu kpt. Halewski na chwilę przed odlotem.

Ag. Fot. Światowida, zdj. na pl. kraj. „Alfa”.

TEATR

Nowa rewja w teatrze „Qui-Pro-Quo“ p. t.: „Budżet wiosenny“. Doskonały chór Dana wystąpił w tym programie z piosenkami „Poszukiwacze Złota“.
St. Brzozowski, Warszawa.

„BUDŻET WIOSENNY“

Premjera w Teatrze „Qui-Pro-Quo“.

PO wystrzelaniu ostrej politycznej amunicji w poprzednim programie obecnie teatr „Qui-Pro-Quo“ wystąpił z programem, który, choć brzmi niepokojąco („Budżet wiosenny“), jest jednak cały oddany wiosnie, miłości i beztroskiemu humorowi.

Berło humoru znowu objął p. Krukowski, o którym jedna z wdzięcznych słuchaczek orzekła, że jest bezwzględnie uroczy. Jest w tem niewątpliwa słusność, gdy się uwzględni przemily sposób, w jaki sympatyczny artysta wypowiada swoje produkcje.

W kunszcie humoru równie miło i świetnie, jak zawsze w zawody idą pp.: Lawiński, Dymśa, Tom, Minowicz, którym sekunduje p. Kalinowska.

Osobne tutaj miejsce zajmuje Zula Pogorzelska, która swój tak sympatyczny rodzajowy talent obecnie coraz częściej stara się wiązać z nastrojem o molowej tonacji.

Obok: Hanka Ordonówna (u góry) i Stefcia Górka (poniżej) w nowej rewji „Budżet wiosenny“ w Teatrze „Qui Pro Quo“.
St. Brzozowski, Warszawa.

Na lewo: Betty Amman w Warszawie. Do Warszawy przybyła znana artystka filmowa Betty Amman, ostatnio partnerka Mozzuchina w filmie „Hadzi-Murat“, ażeby wziąć udział w nowym polskim filmie dźwiękowym p. t.: „Niebezpieczny romans“. Na zdjęciu widzimy artystkę w towarzystwie Zuli Pogorzelskiej, Kazimierza Krukowskiego i Konrada Toma, którzy z doskonałym Bogusławem Samborskim na czele sekundują jej w tym filmie.

W kole: Jan Kiepura w filmie dźwiękowym. To samo olbrzymie, entuzjastyczne powodzenie, jakie jest udziałem Jana Kiepurę przy wszystkich jego występach operowych lub estradowych, towarzyszy jego udziałowi, poraz pierwszy w filmie dźwiękowym „Śpiewające miasto“, produkowane w Neapolu.

Berło pieśni i nastroju jednak dzierży przede wszystkim Hanka Ordonówna, która swym najnowszym programem w „Qui-Pro-Quo“ nowe dowody składa, że w artyzmie swej niepospolitej sztuki idzie ciągle naprzód

i coraz to głębszymi tonami przemawia.

Doskonałym tłem nastrojowym są prześliczne, czarujące produkcje chóru Dana. Ładne kompozycje malarskie w dekoracji, jako też produkcje taneczne, jakimi popisują się „girls'y“ p. Wysockiej, a nadto pełna temperamentu p. Stefcia Górka, wypełniają całość nadzwyczaj udaną. (pb.)

Istnieje tylko jedna Aspirina!

Każde opakowanie i każda tabletki oryginalnej Aspiryny opatrzone są znakiem BAYER.

Prezydent Costa -

LUDWIK WOHL.

republiki - Nueva

OLYSTR. ALFRED ŻMUDA.

Nagle przyszła jej myśl do głowy. Manuela uśmiechnęła się do siebie, że też dopiero tak późno! Pobiegnęła do telefonu i zażądała połączenia z Zarzą.

Nie odkładała słuchawki prawie przez dwie godziny.

W firmie Garcia & Cia zamówiła 1500 butelek Veuve Cliquot, trzysta Hennessy i dwieście rozmaitych likierów. W firmie Serez 150 tortów, ciastka, wafle i sto kg lodu. W firmie Molino 30.000 papierosów, po dwanaście pe-setów setka.

— Dokąd odesłać obśtalunki?

— Na hacjendę hrabiego de Valdez.

— Kiedy?

— Najpóźniej w pięć dni od chwili zamówienia. Późniejsze przesyłki nie będą akceptowane.

Gdy Don Hieronimo zastał ją jeszcze przy aparacie telefonicznym, Manuela uśmiechnęła się doń życzliwie.

Ten dowód niezwyklej łaski dodał mu odwagi.

— Powinnaś zastanowić się, Manuelo, musimy być ostrożni.

— Wiem, wiem dobrze, Hieronimie.

Manuela postanowiła raz w życiu być uprzejmą.

— Prawda? Jestem pewien, że dojdziemy do porozumienia!

Jako zadatek tego porozumienia, don Hieronimo chciał wycisnąć na obnażonej szyji Manueli pocałunek.

Oddech jego pachniał papierosami. Z włosów ulała się słodkawo-ekliwa woń perfum.

— Nie! — szarpnęła się Manuela i błyskawicznie zbiegła po schodach, przeskakując po dwa, trzy stopnie.

A gdy już była na dole, uśmiechnęła się wyafinowanym, powabnym uśmiechem i zawołała:

— Jeszcze nie teraz, mój drogi! Dopiero jako nagrodę — — —

* * *

— Padrazo!

— Manuela?

— Włóż frak, padrazo!

— Co takiego?

— Powtarzam ci, włóż frak — goście niedługo zaczną się zbierać.

Hrabia patrzył na córkę zdumiony.

— Jacy goście?

Figlarne ogniki zaiskrzyły się w jej oczach.

— O, niewiele! Może pięćset osób. Nie więcej.

— Co za żarty?

— Ależ padrazo, skoro ja ci mówię.. Zrezygnuj jak uważasz — co do mnie, to już biegnę się przebrać!

I znikła.

Hrabia w pierwszej chwili chciał iść za nią, po krótkim namyśle wzruszył ramionami i zadzwonił na służbę.

Nikt nie przychodził.

Hrabia wychylił się przez okno:

— Luiz! Proszę o konie!

Ale Luiza — ani śladu.

Przed domem nie było nikogo ze służby.

Hrabia wyszedł na ganek.

— Martinez!

Martinez zjawił się po długiej chwili, ocierając pot z czoła.

Co tu się dzieje? Gdzie jest służba? Gdzie się wszyscy podzieli?

— Ekscelencjo — wyjąkał ze zdumieniem — czyżby...

— Co? Jak?

— Senorita Manuela — mężnie wypalił Martinez — przed dwoma godzinami zawiadomiła nas, że Ekscelencja przyjmuje dziś gości, nawet nie wiem, jak zdążymy przygotować wszystko na bal.

— Valga me Dios — jaki bal?

Wtem przypomniał sobie propozycję Manueli z poprzedniego tygodnia i wszystko mu się wyjaśniło. Drżąc z gniewu wrócił do domu.

— Manuela!

— Jestem, padrazo! — zabrzmiał głos córki z jej pokoju.

Hrabia szarpnął gwałtownie drzwi.

Dziesięciu mężczyzn znajdowało się w pańskim pokoiku: lokaje, kamerdyner, kucharz, stangret, szofer.

— Za chwilę będę do twoich usług, padrazo! A więc, jak mówiłam, mój Juanie — ty jesteś znakomity kucharz, nikt nie gotuje lepiej od ciebie, ale dobry ton wymaga, żeby wielkie uczyty przygotowywali chińscy kucharze. Proszę cię bardzo, mój Juanie, pozwól, niech dziś Sing Wei gospodarzy w kuchni według własnej woli, dobrze?

— Jak senorita każe!

I Juan wyszedł, kłaniając się nisko.

— Luiz i Antonio niech jadą natychmiast po gości na dworzec. Zaprząć wszystkie powozy, posłać auta! I wracać jaknajszybciej. Żeby mi nie było żadnych tłumaczeń z powodu „nieprzewidzianych przeszkód“.

— W tej chwileczce, padrazo! Pokoje gościnne przygotowane?

— Tak, senorita — odpowiedział kamerdyner — na trzydzieści dwie osoby.

— Bardzo dobrze. Wątpię, czy tylu gości będzie nocować, ale im więcej pokoi przygotowanych, tem lepiej.

— Manuelo!

— Sekundę, padrazo! Szampan już stoi na lodzie, Miguel?

Musi stać przynajmniej sześć godzin. Stoły ubrać kwiatami. Do roboty, żywo!

Służba wyszła, zgięta w ukłonach.

— Ojczulku, jestem do twojej dyspozycji.

— Bardzo uprzejmie z twojej strony — rzekł z goryczą hrabia — dla mnie czas masz po załatwieniu kucharza i stangreta! Czy wolno zapytać, co znaczy to szaleństwo?

Manuela opłotła ramionami szyję ojca.

— Nie gniewaj się, padrazo! Było to potrzebne dla Hieronima i dla mnie, a więc dla dobrej sprawy, dla twojej sprawy, ojczulku!

Załatwiłam to wszystko bajecznie tanio. Nie chciałam cię budzić po obiedzie, gdy przywozili sprawunki do domu.

Hrabia czuł, że mięknie.

— A więc rzeczywiście zaprosiłaś gości?

Manuela ze skromniutką miną patrzyła w sufit.

— Tylko najniezbędniejszych, padrazo — około pięciuset panów, samych panów, ojczulku. Nie będzie ani jednej damy!

— Oszalałaś chyba — jęknął hrabia.

— Ani trochę ojczulku! Będzie to zebranie męskie, tylko męskie. Po dwudziestu latach, będą jeszcze o niem mówić.

— A ja zapłacę za tę przyjemność pięćdziesiąt tysięcy!

— Pięćdziesiąt dwa, dla ścisłości. I pozyskamę także samą liczbę stronników.

— (Może ta mała ma trochę racji? — mówił hrabia w duchu).

— No widzisz, padrazo! — zawołała Manuela, która umiała czytać na twarzy ojca — no, widzisz!

I zasypała go pocałunkami.

Hrabina wpadła do pokoju jak burza.

— Santa madonna! Ernesto! Co to wszystko znaczy? Kto to kazał?

— Nie denerwuj się, mateczko! Włóż nową suknię od Madame Moirier, nie zapomnij też o kolczykach i djademie. To wszystko, co pozostaje ci do roboty. Prawda, ojczulku?

— (Co za niespożyta energia i aktywność w tej małej istotce!)

Hrabia czuł, że jest pokonany bezapelacyjnie.

Odwrócił się i bez słowa wyszedł z pokoju.

— Wybacz, mateńko, ale ja muszę chwilę wypocząć. Od szóstej rano jestem na nogach.

Gdy Manuela została sama, rzuciła się na kozetkę, ręce założyła pod głowę, wyteżywszy wszystkie myśli w mocnym pragnieniu zwycięstwa.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Eterna
polsztynowy

Radio, film, samolot — i sztywny kołnierzyk zeszłego wieku? Kołnierzykiem naszych czasów jest polsztywny „Eterna“.

Cena sprzedaży złotych 2-25 sztuka.

WYMARSZ SUKIEN LETNICH

Zbliża się już najpiękniejsza pora roku, a wraz z nią wymarsz najwdzięczniejszych sukien letnich.

Znowu będą cieszyć nasze oczy te różnobarwne i wzorzyste materje, te lekkie tkaniny od markizety aż do gazy, oraz prawdziwy symbol lata — płótno.

Wielka moda kompletów utrzymuje się w dalszym ciągu i każda niemal suknia ma towarzyszący sobie żakiecik, którego długość bywa bardzo rozmaita. Suknie te są przeważnie bez rękawów.

Jak i w ubiegłym roku bardzo popularną jest georgetta i to zarówno gładka, jak i wzorzysta. Oryginalnym pomysłem jest suknia z gładkiej georgetty na spodzie z wzorzystego jedwabiu, który tworzy jednocześnie jej przybranie.

Duża szkocka krata i maleńka krataczka t. zw. „pepita“, cieszą się wielką popularnością wśród letnich wzorów. Są one bądź co bądź pewną odmianą po kwiecistych deseniach, których już tyle noszono.

Kapelusze harmonizują z temi sukniami przeważnie w ten sposób, że rondo ich jest podbite tą samą materją, z której jest zrobiona suknia.

Podajemy kilka wdzięcznych modeli sukien letnich.

Jola.

1. Oryginalna suknia z granatowej georgetty, podłożona i przybrana jedwabiem w szkocką kratę.
2. Wdzięczna sukienka letnia z wzorzystej crêpe-de-chiny, przybrana garniturem z batystu linon.
3. Komplet granatowy, skombinowany z jedwabiem gładkiego i wzorzystego, (drobna pepita).

Wśród nowości lekarsko-kosmetycznych.

Wytwórnia lekarsko-kosmetyczna „Miraculum“, stanowiący raz na obranym gruncie skryształizowanych wartości naukowych, dąży niestrudzona do skompletowania wytwórczości, by stać się wyrazem wszelkich potrzeb ściśle indywidualnej kosmetyki. I oto obdarza nas idealnym preparatem, „Lityną“ Dra Lustra, która, dzięki wielostronności wskazań w pielęgnowaniu urody, tudzież higieny skóry, znajduje licznych zwolenników wśród kobiet i mężczyzn. Jest to mleczko w postaci emulsji, które ma wybitną własność zmiękczenia twardego naskórka a odsłaniania młodocianej jej warstwy. Wygładza szorstką, łuszczącą się skórę, tak u osób z tłustą, jak i suchą cerą, służy zawodowo szminkującym się do odszminekowania, tudzież do oczyszczenia twarzy — zamiast wody — przed spaniem i w podróży, oraz jako podkład pod puder. U mężczyzn: przed i po goleniu oraz do rozklejania pokładów łupieżu przed wymyciem głowy Shampoorem Dra Lustra. Dr. Z. B.

4. Bardzo ładny komplet (suknia i żakiecik) z crêpe-de-chiny w kolorze granatowym i żółtym.
5. Do sukni z błękitnego, wzorzystego fularu, żakiecik z gładkiego błękitnego jedwabiu.

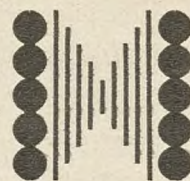

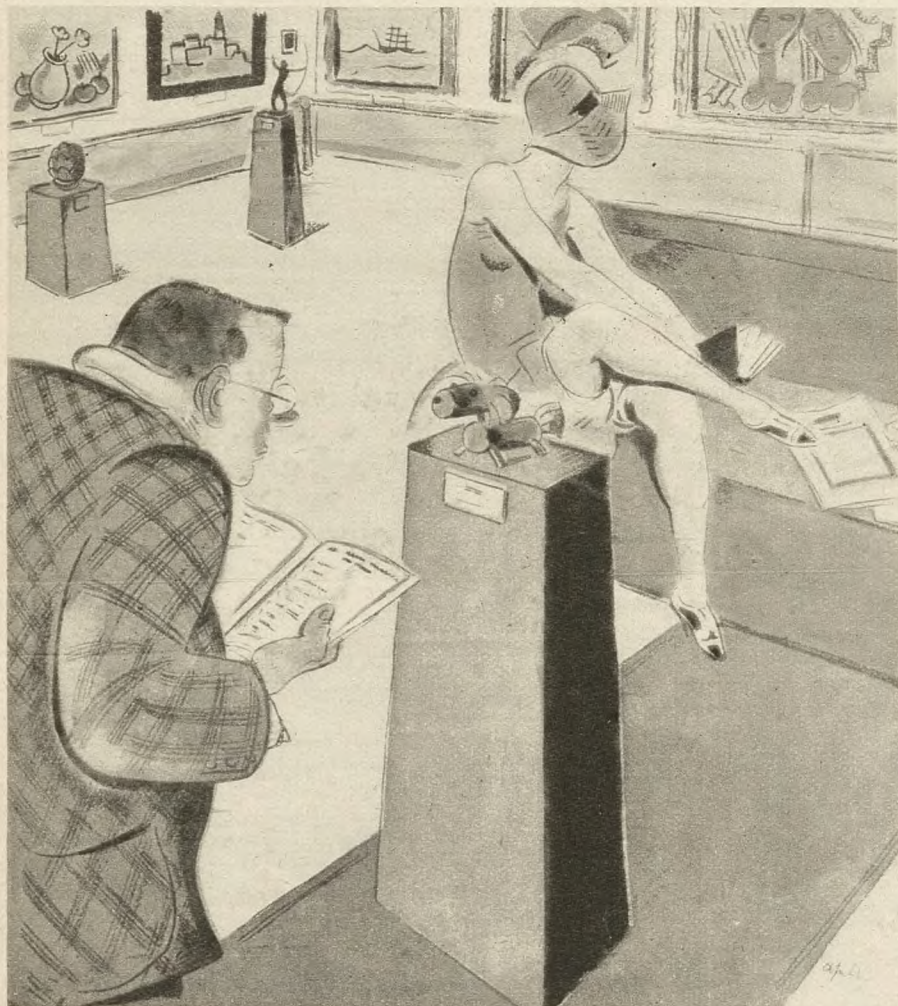
IDEALNE W UŻYCIU SA H.ŻAKA.

PRZEMYSŁAWKA WODA KOLONSKA
MYDŁO

217

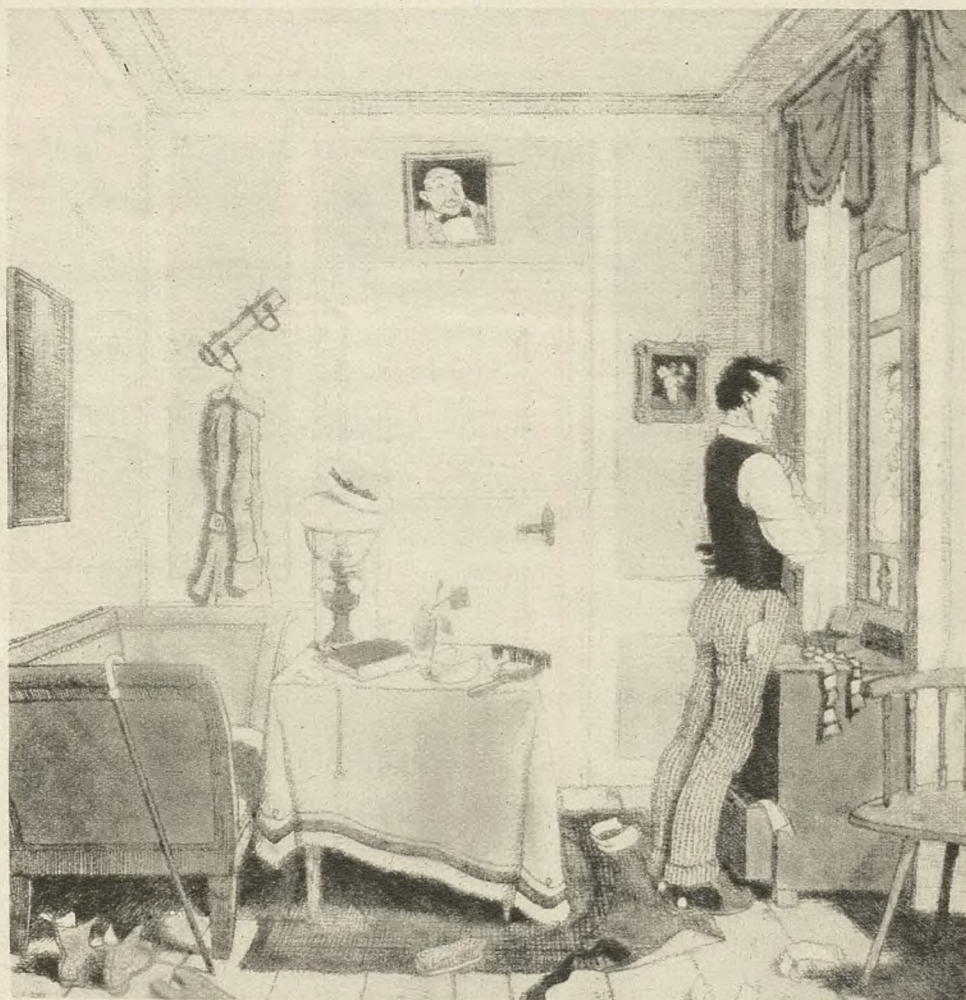

KRÓTKOWIDZ NA WYSTAWIE SZTUKI

— W katalogu piszą: natura martwa a to przecież akt kobiecy.

SZCZĘŚLIWI STAROŻYTNI!

— No, gdyby Grecy byli nosili sztywne kołnierzyki, to napewne nie powstałyby u nich filozofia stoicka.

Gdy młoda żonusha na obiad piątkowy chce przyrządzić karpia.

Czy chcesz się uwolnić
nieszkodliwą drogą od

ARTRETYZMU

Reumatyzmu, Ischiasu i bólu krzyża?

Reumatyzm jest strasznie wszędzie rozprzestrzenionym cierpieniem, które nie oszczędza ani biednych, ani bogatych i znajduje ofiary zarówno w chacie jak i w pałacu. Formy, w jakich się to cierpienie przejawia, są bardzo różnorodne i często bywa, że choroba zupełnie inaczej określona, okazuje się później nieczym innym, jak

Reumatyzmem.

Czasem są to bóle w członkach i stawach, czasem opuchnięcia członków, zniekształcenia rąk i nóg, drganie, kłócie, darcie w różnych częściach ciała, czasem nawet osłabienie wzroku jest skutkiem reumatyzmu i artretyzmu. Równie różnorodne jak forma tego cierpienia są środki lecznicze, różne mikstury, maści, lekarstwa i t. p., które się przeciw tej chorobie stosuje.

Większa część tych środków nie jest wogóle w stanie wyliczyć, może tylko przynieść chwilową ulgę.

To co tutaj polecamy jest zupełnie niewinnym środkiem źródłano-leczniczym,

Który już wielu cierpiącym dopomógł.

Nasza kuracja jest znakomita i działa szybko nawet w wypadkach

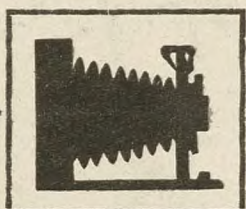
Choroby chronicznej zastarzałej.

Ażeby zyskać jeszcze więcej zwolenników, postanowiliśmy sobie każdemu, kto do nas napisze posłać pouczającą broszurę o kuracji źródłano-leczniczej

Zupełnie darmo.

Kto zatem cierpi i pragnie się od bólów uwolnić, niech napisze, nie zwlekając, dziś jeszcze.

**August Märzke, Berlin – Wilmersdorf
Bruchsalerstrasse 5. Oddział 88.**

377

**PIERWSZORZĘDNE
APARATY FOTOGRAFICZNE**

Olbrzymi wybór!

FOTO-GREGER

Poznań, ulica 27 Grudnia L. 20.

Proszę żądać ilustrowanych cenników.

378

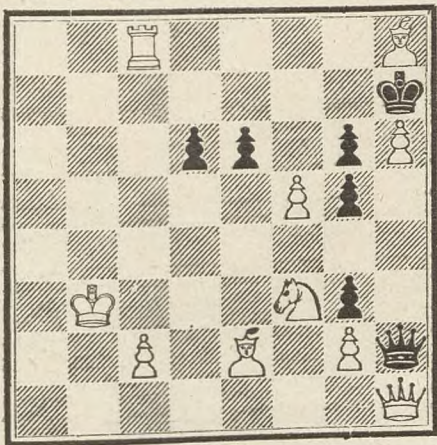

Dział szachowy

pod redakcją Mieczysława Gałuszki.

N. Tereszczenko (III nagr. w międzynarodowym konkursie Bawarii w r. 1930).

Czarne: Kh7, Hh2, pion: d6, e6, g3, g5, g6. (7)

Białe: Kb3, Hh1, Wc8, Gc2, h8, Sf3, pion: c2, f5, g2, h6. (10).

3-chodówka. 10+7=17.

Mat w 3 posunięciach.

Rozwiązanie 3-chodówki N. Tereszczki: 1. f×e6!

I. 1... H×H 2. G—b2 i 3. X.

II. 1... K×h6 2. S×h2 i 3. X.

III. 1... pion jakkol. 2. G—g7 i 3. X.

PARTJA.

Białe: S. Landau, Czarne: Dr. M. Euwe, grana w spotkaniu międzymiastowym Rotterdam—Amsterdam w r. b.

Obrona indyjska.

1. d4 S—f6	17. Wc—d1 H—e7
2. c4 g6	18. H—c2 G—f5
3. g3 G—g7 (1)	19. H—d2 Wa—c8
4. G—g2 0—0	20. b3 Wf—e8
5. S—c3 d6	21. S—a4 (10) H—e4
6. S—f3 Sb—d7	22. W—h2 Wc—d8
7. h3 (2) e5	23. G—f4? (11) G—d4
8. G—e3 e×d4	24. K—f1 d5
9. S×d4 S—b6 (3)	25. e3? d×c4! (12)
10. H—b3 Sf—d7 (4)	26. e×d4 (13) W×d4
11. S—d5! S—e5	27. H—e1 H×e1
12. Wa—c1 (5) c5 (6)	28. W×e1 G—d3
13. S—b5 G×d5	29. K—g2 W×e1
14. G×d5 a6 (7)	30. S×c5 G—f1
15. S—c3 S—c6 (8)	31. K—f3 c3
16. G×c6 (9) b×c6	

Białe poddały się.

Uwagi.

- (1) Lepsze od razu: 3... c6.
- (2) Prostsze: 7. 0—0.
- (3) W nadziei, że Białe zagrają b3, poczem nastąpiłoby d5!
- (4) Grozi zarówno S—c5, jak i S—e5.
- (5) Prowadzi do ostrej gry. Nie zobowiązywało do niczego 12. S×b6.
- (6) Osłabia punkty d6 i d7, lecz Czarne muszą coś przedsięwziąć.
- (7) W przeciwnym razie nastąpiłoby W—d1, z groźbą S×d6.
- (8) Teraz czarne otrzymały kontrszanse. Rozsada Białych jest na jakiś czas uniemożliwiona.
- (9) 16. G—g2 kosztowałoby po S—a5 piona. Po posunięciu w partii czarne gońce stają się niebezpiecznymi. Najkorzystniejszym było: 16. K—f1 poczem Czarne grałyby S—d4.
- (10) Zasługiwało na uwagę 21. g4.
- (11) Rozstrzygający błąd! Należało grać: 23. K—f1.
- (12) Jeżeli inaczej to 26... G—f6! z wygraną pozycją dla Czarnych.

Rozwiązanie z Nr. 18

Balbina na balkonie czytała balladę Balzaka z balwierni w Balboa.

Trafne rozwiązanie zagadki z Nr. 18 nadesłali:

H. Mokrzycka, Drohobycz; K. Ritter, Lwów; Cz. Kozłowski, Warszawa; T. Hebotowski, Złoczów; M. Iglińska, Kraków; T. Sławnicki, Łuniniec; S. Michalski, Łuniniec; D. Herbstmanówna, Warszawa; „Maryśka z Pohulanki“, Wilno; R. Burzyński, Warszawa; K. Wawrzynowicz, Brodnica; J. Sroczyńska, Złoczew; H. Gilówna, Radomsko; H. Bemówna, Radomsko; Por. Grzęda, Gniezno; Kazimierz D., Drohobycz; M. Sławnicki, Łuniniec; S. Dreznier, Wilno; F. Szumańska, Lublin; M. Beldowski, Gniezno; W. Lankau, Warszawa; K. Nałęcki, Warszawa; W. Cendrowski, Warszawa; K. Piwowarski, Dobromil.

W losowaniu o nagrodę los padł na p. Franciszkę Szumańską z Lublina. Redakcja „Światowida“ przesłała jej nagrodę w postaci kapelusza w początkach czerwca pocztą.

Bardzo dużo rozwiązań było błędnych.

KUPON do losowania nagrody za rozwiązanie zagadek w Nrze 21 z 31dnia-go maja 1930 roku.

Poradnik dla amatorów fotografów

Zdjęcia w Tatrach II. Warunki świetlne. Przedewszystkiem odróżnić musimy pracę w dolinach od pracy na szczytach. W pierwszym wypadku mamy do czynienia z warunkami świetlnymi podobnymi do nizinnych, a nawet, o ile znajdujemy się w lesie, musimy naświetlać dłużej, niż na niedzielnej wycieczce w okolicy miasta. Natomiast z chwilą wydobycia się ponad linję roślinności, a nawet już w regionach kosodrzewiny wszystko się zmienia. Promienie słoneczne obfitują w części pozafiołkowe, części zaciemnionych jest w terenie coraz mniej, wszystko tonie w jarzącym blasku słońca. Teraz czas na skracanie czasu naświetlenia, a to zależnie od wysokości nad poziomem morza o $\frac{1}{3}$, lub (na szczytach) o $\frac{1}{2}$.

Oczywiście o ile mamy do czynienia ze zdjęciami, obejmującymi poza osłonecznionymi zboczami skał również

zaciemnione doliny i załomy, pamiętać musimy, że o ile na znacznych wysokościach światła są znacznie silniejsze, niż na nizinach, o tyle i cienie są znacznie głębsze niż na dole, tak, że wymagają znacznie dłuższego naświetlenia. Stąd trudność w uzyskaniu harmonijnych zdjęć, zawierających równocześnie cienie i światła.

Oświetlone silnym słońcem zbocza nagich skał odbijają tak intensywnie światło, że trudno jest uzyskać tam rysunek w cieniach i trzeba bardzo krótko naświetlać.

Wreszcie przy zdjęciach zawierających dal (łańcuchy gór, odległe szczyty i doliny, etc.) oraz chmury, zieloność, wodę, etc. musimy używać filtra żółtego, przedłużając stosownie czas naświetlenia. Użycie płyt barwoczułych w każdym wypadku rozumie się samo przez się.

Dr. Tad. Cyprian.

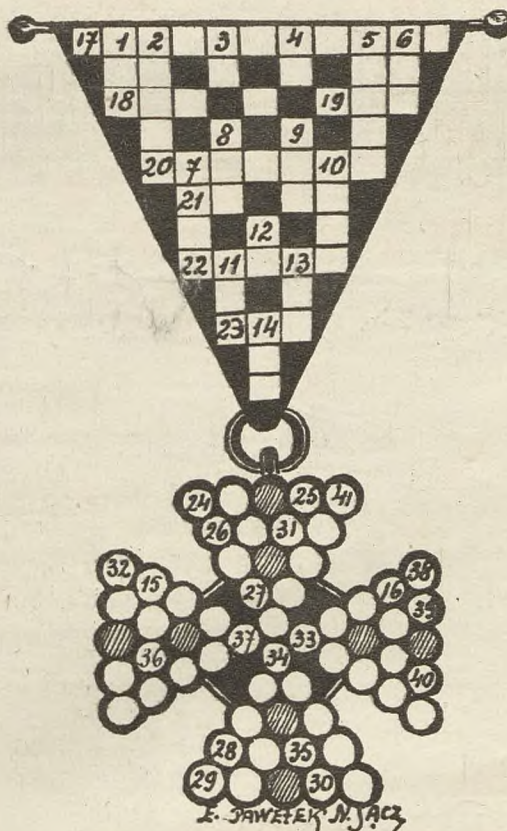
Daleki widok zawiera za dużo szczegółów zbyt drobnych.

Bez filtra dal wychodzi bez szczegółów, a piękne chmury wogóle są nieobecne.

Zagadka

ułożył E. Pawelek, Nowy Sącz.

Znaczenie wyrazów pionowych.

- 1) Bóg wiatru. 2) Roślina. 3) Dwie jednakie spółgłoski. 4) Litera grecka. 5) Zasadzki. 6) „Prawo“ w języku martwym. 7) wóz dwukolny Kirgizów. 8) Chwyta. 9) Rzeka w Niemczech. 10) Szczep murzyński z plemienia Bantu. 11) Karta. 12) Ton gamy. 13) Rzeka w Rosji (wspak). 14) Rodzaj głosu. 15) Imię żeńskie 2 przyp. l. poj. 16) część dnia. 32) Litera fonet.

Znaczenie wyrazów poziomych.

- 17) Jednorazowe wynagrodzenie. 18) Zwierzę drapieżne. 19) Wielka ilość drzew. 20) Rzeka w Afryce. 21) Bóstwo. 22) Należący do kościoła wschodnio-katolickiego (wspak). 23) „Tył“ w gwarze ludowej. 24, 25) Ton gamy. 26) Imię męskie zdrobniale. 27) Dwie samogłoski. 28) „Koniec“ w obcym języku. 29) Posiada. 30) Zaimek.

Znaczenie wyrazów prawoskośnych.

- 24) Zły duch. 16) dwie jednakie spółgłoski. 31) „On“ w obcym języku. 32) Górna ozdoba architektoniczna. 33) Duch niebieski. 34) U star. Greków bożek małżeństwa. 35) Ton górny.

Znaczenie wyrazów lewoskośnych.

- 25) Ton gamy. 34) Oddzielne mieszkanie kobiet u mahometan. 41) Jest w kinie. 36) Zaimek. 37) bożek leśny. 38) zabezpieczenie przed włamaniem. 39) bóstwo egipskie. 40) Rzeka we Włoszech.

Jako nagrodę za rozwiązanie niniejszej zagadki redakcja „Światowida“ przeznacza

RANNE PANTOFELKI.

Rozwiązania nadsyłać należy najpóźniej do dnia 7. czerwca b. r. wraz z załączonym kuponem.

EROTYKA DLA DOROSŁYCH.

Rozkosze miłości zł. 2:50. — Jak Nanna swą córeczkę Pippe na kurtyzanę kształciła zł. 6:50. — Dekameron. Sto opowiadań miłosnych. Bogato ilustr. 2 tomy zł. 10. — Żywoty kurtyzan zł. 5. — „Academie studies“. Album 140 aktów kobiecych zł. 5. — Panterka. Arecypikantne zł. 3:50. — Sztuki miłosne i czary zł. 3. — Niepokój płciowy zł. 5. — Sekretne sposoby małżeńskie zł. 1. — Rozwój stosunków płciowych zł. 1. — Zbożenia płciowe zł. 1:50. — Zagadnienia seksualne 2 tomy zł. 5. — Na kosztą przesyłki załączyć zł. 1:50.

382 „Księgopól“ Warszawa, Karmelicka 15. T.

P 30—3

Twoje dzieci!

Codziennie przed Twoimi oczyma przesuwają się setki scen, smutnych i wesołych, wzruszających i zabawnych. — a wszystkie one jednako drogą są Twemu sercu, bo przecież główne role grają w nich Twoje dzieci.

Jakże przykra jest świadomość, że bezlitosny czas zatrze stopniowo w Twej pamięci obrazy, opromienione dziecięcym wdziękiem, to też popełniasz błąd nie do naprawienia, pozbawiając się radości oglądania ich fotografii.

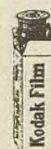
Jeden jest tylko sposób zaradzenia złu: stale mieć będziesz przed oczyma dawno minione radosne chwile, utrwalając dzień po dniu sceny z życia dzieci w zdjęciach

“Kodak”

W ciągu kilku minut można poznać „Kodaka“ i nauczyć się fotografować

W każdym większym składzie przybórów fotograficznych zademonstrują Wam modele kamer „Kodak“ i „Brownie“.

Kodak Sp. z o. o. Warszawa, plac Napoleona 5.

„ŚWIATOWID“ WYCHODZI W KAŻDĄ SOBOTĘ
W KRAKOWIE — POZNANIU — WARSZAWIE — LWOWIE i WILNIE.
Prenumerata kwartalna zł. 12:50. Zagranicą zł. 15—
Redakcja i Administracja: Kraków, Wielopole 1. Telef. 11-98, 44-50, 32-92.
Oddział w Warszawie: ulica Nowogrodzka 26. Telefony 70-21 i 234-65.
Numer konta P. K. O. w Krakowie 404.200 — w Warszawie 140.725.

CENA OGŁOSZEN:
Strona dzieli się na trzy łamy (szerokość łamu 80 mm.) 1 mm. w jednym łamie 1 złoty. Ogłoszenia, zamieszczone jako jedynne na stronie (tak zwane „solus“) — 1 mm. w jednym łamie 2 złote. Ogłoszenia, zamówione jako jedynne na stronie („solus“), jeżeli ze względów technicznych nie będą mogły być zamieszczone według zlecenia, będą drukowane jako ogłoszenia zwykłe po cenie normalnej.

Wydawca i naczelny redaktor:
MARJAN DĄBROWSKI
Kierownik literacki i redaktor odpowiedzialny: Dr. JÓZEF FLACH
Numer układu JANA LANKAUA
Zakłady graficzne „Ilustrowanego Kuryera Codziennego“ w Krakowie pod zarządem Feliksa Korczyńskiego.

Dorota Sebastian wstąpiła na ścieżkę wojenną. Niejeden z naszych Czytelników zadrży na widok tej wojowniczej Indjanki, uzbrojonej w tomahawk, którą jest artystka filmowa Dorota Sebastian. Zadrży... ale nie ze strachu!